

VI. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Základem pro výchovu a vzdělávání je Školní vzdělávací program . Náš školní vzdělávací program má **název KAMÍNEK**, zpracování čerpá dle Rámcového programu pro předškolní vzdělávání, děti jsou vedeny ke zdravému způsobu života. Velký důraz při plánování a zařazování dílčích cílů a kompetencí v třídních programech je věnován **OBLASTI ENVIROMENTÁLNÍ**. Touto oblastí je zakládán u dětí elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu a vytvořit elementární základy pro otevřený postoj k životnímu prostředí. Vztah k přírodě je v dětech přirozeně zakódován a je potřebné ho dále rozvíjet a upevňovat. Proto je důležité začít u dětí budít zájem o rostliny a zvířata co nejdříve. Z dětí lze tímto způsobem vychovat zodpovědné lidi ochotně pomáhat, lidi, kteří si váží živých tvorů a jejich životního prostředí a vede je k pochopení, že za naše životní prostředí jsme odpovědni sami.

Program se skládá z 5. integrovaných bloků

- I. PODZIM – VZDUCH**
- II. ZIMA – OHEŇ**
- III. JARO – ZEMĚ**
- IV. LÉTO – VODA**
- V. ZAHRADA**

K motivaci integrovaných bloků i témat využíváme pohádek, příběhů, básní, písní, obrázků, které se váží k určitým tématům a ročním obdobím, přírodním změnám, rodině, zvířatům, škole a další, která pomáhají k zvládnutí adaptace, ke zdvořilostním návykům, učení, cvičení i zábavě. K tvoření jsou využívány přírodniny, netradiční materiály, odpadové a ekologické látky např. kartóny, vršky z pet lahví, látky, proužky z papíru a vyražené tvary – z tiskárny, kelímky, rolky papíru apod.

Témata integrovaných bloků mohou být změněna, v třídním programu jsou návrhy, učitelky nebo děti si mohou zvolit jiné dle aktuální situace nebo příležitosti.

I. integrovaný blok Podzim – časový plán: září, říjen, listopad

Návrhy témat:

UČÍM SE ZVLÁDNOUT, CO ŽIVOT PŘINÁŠÍ
CO NÁM DÁVÁ ZAHRÁDKA
POZNÁVÁM ZMĚNY POČASÍ, ALE I SVÉ KAMARÁDY
HRAJEME SI S PŘÍRODNINAMI
POZNÁVÁM BARVY PODZIMU
CO, KDO POTŘEBUJE A CO POTŘEBUJÍ VŠICHNI - VZDUCH
POZNÁVÁM BARVY PODZIMU
POZORUJI ZMĚNY POČASÍ – VĚTRNÉ DNY
USPÁVÁNÍ BROUČKŮ
CO ROSTE V LESE?
MOJE RODINA
POZNÁVÁM POČASÍ V ROČNÍM OBDOBÍ

II. integrovaný blok Zima – časový plán: prosinec, leden, únor

Návrhy témat:

UMÍM POZNAT ZDRAVÉ POTRAVINY
POMÁHÁM UKLÍZET – CO KAM PATŘÍ
ODPADY SE HROMADÍ
JAK SE ŽIJE NA VESNICI, JAK VE MĚSTĚ?
CO CHUTNÁ PTÁČKŮM V ZIMĚ
CO DĚLAJÍ ZVÍŘÁTKA V ZIMĚ
SBÍRÁM A VYRÁBÍM Z NETRADIČNÍCH MATERIÁLŮ
CO SI MÁMOBLÉKNOUT?
POZNÁVÁM SVÉ TĚLO
JAKÉ JSOU DĚTI A LIDÉ Z CELÉHO SVĚTA?
KDO JE ODVÁŽNÝ, KDYŽ HOŘÍ?
ČEHO SE BOJÍME?
JAKÉ JE TO VEVE SMÍRU?
NAŠE MODRÁ ŮPLANETA – PEVNINY A VODSTVO
KLÍČENÍ SEMÍNEK

III. Integrovaný blok Jaro – časový plán: březen, duben, květen

Návrhy témat:

SLEDUJI JARNÍ PROBOUZENÍ V PŘÍRODĚ – JARNÍ KYTIČKY
POZNÁVÁM, CO JE ŽIVÉ A NEŽIVÉ
POZORUJI HMYZ
CIZOKRAJNÁ ZVÍŘATA
KDYŽ NĚCO NEUMÍM, CVIČENÍM TO NAPRAVÍM
JAK ŽIJE LES
JAK SI PTÁCI STAVĚJÍ HNÍZDA
PEČUJEME O ROSTLINY VE TŘÍDĚ
PEČUJEME O BYLINKOVOU ZAHRÁDKU
CO ROSTE NA ZAHRADĚ
KAŽDÝ NĚKDE BYDLÍ
ZEMĚ MÁ SVÁTEK
POZNÁVÁM DOPRAVNÍ PROSTŘEDKY A PRAVIDLA
CO SE DĚJE V KORUNÁCH STROMŮ?
SVÁTKY JARA

IV. integrovaný blok Léto – časový plán: červen, červenec

Návrhy témat:

TVOŘÍME Z PÍSKU A PŘÍRODNIN
JAK CESTUJE KAPKA VODY
VODA MÁ MNOHO TVÁŘÍ
CESTA DO HLUBIN MOŘE
KDO ŽIJE U POTOKA
POZNÁVÁM LETNÍ BYLINY A KVĚTINY
CHRÁNÍM STROMY
TĚŠÍM SE AŽ BUDU ŠKOLÁKEM

V. integrovaný blok Zahrada – časový plán : celý rok

náměty činností, hry, pohyb na zahradě i činností při pobytu venku a plnění cílů prostřednictvím přirozeného prostředí – přírody.

Vzdělávací obsah je začleněn do bloků dle všech pěti vzdělávacích oblastí:

biologické, psychologické, interpersonální, sociálně-kulturní a environmentální.

Obsahují oblasti:

1. **Dítě a jeho tělo** – tělo, motorika, pohyb, smysly, zdatnost, dovednost, zdraví, bezpečí, návyky, postoje, životní styl
2. **Dítě a jeho psychika** – řečové a jazykové schopnosti, komunikace, dovednosti předcházející čtení, psaní, rozvoj jazyka, činnosti výtvarné, hudební, pohybové a dramatické, paměť, pozornost, myšlení, představivost, fantazie, city, intelektuální činnosti – učení, zvědavost, zájem, objevování, znaky – čísla, písmena, informace, poznání sebe, sebeovládání, pocity, estetika, řídit své chování
3. **Dítě a ten druhý** – pravidla chování, vztah k druhým lidem, prosociální chování, rozvoj komunikace s druhým – domluvit se, ochrana, bezpečí vlastní i druhých
4. **Dítě a společnost** – společenská pravidla, spolupráce, společenské hodnoty, kulturní postoje a návyky, projevy, zvládání změn, morální hodnoty, svět lidí, kultura a umění, prostředí ostatních kultur a národů, vztah k životu, dovednosti, k umění – výtvarné, estetika, vkus
5. **Dítě a svět** – prostředí kde žije, kultura a technika, prostředí přírodní, jiné kultury, lidská činnost, životní prostředí, úcta, schopnost se přizpůsobit, sounáležitost s přírodou, lidmi, společností, planetou, pracovní činnosti

Dílčí vzdělávací cíle jsou obsaženy v integrovaných blocích, je zde také vzdělávací nabídka, různé aktivity a environmentální dílčí cíle.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

S pomocí očekávaných výstupů je stanovena v rámci integrovaných bloků vzdělávací nabídka. V třídním programu využíváme ke vzdělávání cílené vzdělávací nabídky:

KONKRETIZOVANÝCH OČEKÁVANÝCH VÝSTUPŮ RVP PV

Materiál doplňuje dokument Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání.

Konkretizované výstupy upřesňují požadavky na jednotlivé očekávané výstupy v podobě činností a příležitostí, objasňují, co by mělo dítě zpravidla na konci předškolního vzdělávání dokázat.

Plněním cílů, činnostmi, programem, individuálním vzděláváním děti v MŠ získávají vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty pro další rozvoj a vzdělávání, u předškolních dětí jsou vytvářeny základy **klíčových kompetencí**:

- 1. kompetence k učení**
- 2. kompetence k řešení problémů**
- 3. kompetence komunikativní**
- 4. kompetence sociální a personální**
- 5. kompetence činnostní a občanské**

V. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

- V MŠ máme tři třídy smíšené heterogenní ve věku 3-7 let. Jsou naplňovány dle hygienických pravidel a Rozhodnutí krajské hygienické stanice jihomoravského kraje se sídlem v Brně. Ve třídě „Květinky“ přijímáme 26 dětí, ve třídě „Sluníčka“ 22 dětí a do třídy „Motýlků“ 8 dětí.
- Přijímání dětí probíhá dle stanovené směrnice viz příloha.
- Organizace dne je stanovena ve Školním řádu.
- Pedagogické pracovnice dbají na harmonický rozvoj dítěte, rozvíjejí jeho osobnost, dbají na komunikační a sociální dovednosti, individuálně pracují s dětmi, děti před vstupem do ZŠ a s odkladem Školní docházky intenzivně připravují na vstup do školy
- Při organizování činností se snažíme dětem venku na zahradě umožňovat co nejvíce činností, aby byly v přímém kontaktu s přírodou, kde dochází k integraci a neoddělitelnému propojení výchovy environmentální, pracovní, přírodovědné a estetické.
- Dále se zaměřujeme na logopedickou prevenci, jsme dětem dobrým vzorem řeči, rozvíjíme slovní zásobu a aktivní používání a procvičování řeči.
- Pedagogické pracovnice provádí a konzultují s ředitelkou školy pravidelnou diagnostiku za účelem zjištění speciálních vzdělávacích potřeb.
- Ředitelka s předškolními dětmi provádí Metodu dobrého startu.
- Pro děti je nabízen kroužek grafomotoriky- náprava pro správné držení psacího náčiní.
- Děti mají možnost zúčastnit se kroužku angličtiny pod vedením učitelky, z řad rodičů.
- Zubní lékařka nám zprostředkovává pro děti preventivní program správné péče o zuby
- V průběhu školního roku organizujeme akce pro rodiče a děti, besídky, dny otevřených dveří apod.

Ke vzdělávání využíváme metod a forem práce

- **PROŽITKOVÉ UČENÍ** – je to učební styl, v němž se předškolní dítě učí a naučí samo spontánně. Dítě získává prožitek a zkušenost tím, co ve skutečnosti mělo možnost vnímat a poznávat (např. v přírodě, na zahradě se seznamuje se skutečnými rostlinnými a živočišnými jevy, nasbírá bohaté zážitky a zkušenosti přímým pozorováním). Prožitkové učení je založeno na citovém prožívání a osobních zkušenostech a zasahuje celou osobnost.
- **INFORMÁLNÍ UČENÍ** – je chápáno jako proces získávání vědomostí, osvojování si dovedností a kompetencí z každodenních činností a zkušeností v práci, v rodině, ve volném čase – z interakcí se společností i s přírodou. Tento druh vzdělávání je z hlediska jeho zásadního významu pro další vývoj environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty neopominutelný.
- **KOMUNITNÍ KRUH**- metoda komunitního kruhu je zařazována pravidelně, zadávají se v něm otázky, které řeší pocity, jednání, chování a postoje druhých, motivy, imaginace, přání a kompetence. Prostřednictvím komunitního kruhu děti rozvíjejí emoční inteligenci. Rozvíjejí empatii, poznávání, že každý je jiný, může mít různé názory, zkušenosti, motivy jednání, přání. Vede k umění „naslouchat“.
- **ŘÍZENÉ ČINNOSTI**- je nutno do programu MŠ zařazovat v souladu s tématy v třídním programu a naší snahou je, aby byly se spontánními činnostmi vyvážené. V různých činnostech jsou řízenými a spontánními činnostmi naplňovány konkrétní vzdělávací cíle. S dětmi předškolního věku je možno probírat spoustu témat a je k tomu možno využít **např. didaktických** metod (návoru, maňásků, hry na nápodobu aj.) Děti naslouchají příběhům o

přírodě z vhodně vybraných dětských knížek, učí se vyprávět své vlastní zážitky z přírody.

- **PROJEKTOVÁ VÝCHOVA**- je jedním z typických prvků environmentální výchovy. Nemusí trvat celý rok, trvají minimálně několik dní. Jednotlivé kroky projektu jsou často rozloženy s časovým odstupem a pro předškolní děti je dobré zařazovat týdenní projekty. Realizace projektu je výchovně vzdělávacím procesem. V průběhu projektu se děti učí, jaké kroky je nutno podniknout, zvažují různé návrhy, rozdělují se kdo a jak může pomoci. Výsledek projektu pro ně může být důkazem, že spoluprací a plněním cílů lze dosáhnout řešení.
- **POZOROVÁNÍ A EXPERIMENTY** – jsou předpokladem a zároveň přirozeným způsobem poznávání světa. Objektem pozorování mohou být **předměty** – přírodniny, živé organismy, preparáty, modely a **jevy**-děje v přírodě, pokusy, postupy práce. Využíváme je zvláště na zahradě a při pobytu v přírodě.
- **HRA**- je nejpřirozenějším projevem předškolních dětí a je nutno ji rozvíjet i ve třídě i na školní zahradě. Nutno je vytvářet dětem vhodné podmínky a časový prostor pro hru.